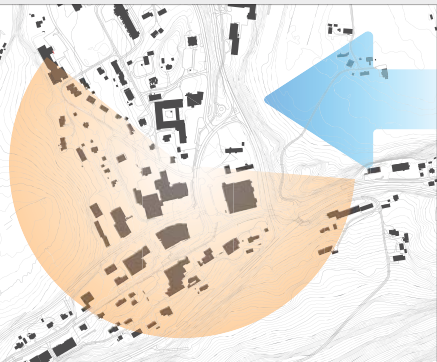
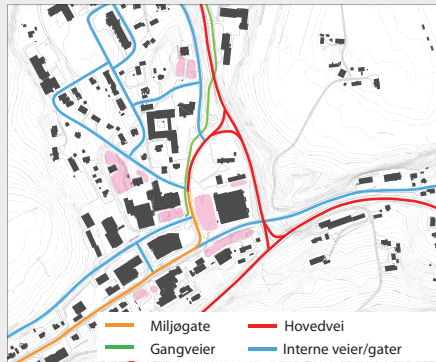

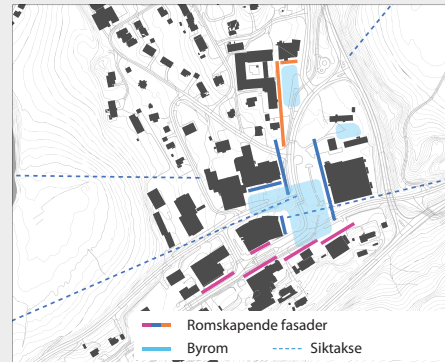
Vegetasjon - grønnstruktur. Surnadal er en frodig dal med skogkledte isider og landbruk i dalbotnen. Elva Surna går i store slyng som visuelt forsterkes av rik vegetasjon langs elvebreddene. Sentrum på Skei har ingen gjennomgående grønnstruktur. Trekkene ved Kommunehuset og Oppigard gir et godt inntrykk ved innkjøringen til sentrum fra Rv65. Trekkene og deler av alléen ved Oppigard tas vare på i planforslaget.

Klima. Den kalde østavinden gjør uteopphold surt i sentrum. Det er godt med sol storparten av året, mens Kleiva skygger for sola en månedstid på hver side av vintersolhverv.

Vegsystem. Hovedgaten gjennom Surnadal sentrum er i dag utformet som en veg, ikke en gate. Vegen skiller seg dermed lite fra riksveg 65, og gir lite tilbake til sentrum som strukturerende og sosialt element.

Bebyggelse og uterom. Bebyggelsen i Surnadal sentrum er strukturert etter veg og terreng, med lite eller ingen intern sammenheng mellom bygg. Det er et omfattende behov for fortetting og omstrukturering av arealer. Kartet viser viktige romgivende fasader og antyder sentrumsnære, romlige kvaliteter i dagens situasjon.

Siktakser. Kartet viser også siktakser internt og ut fra Surnadal sentrum. Det er viktig å knytte sentrum til landskapet rundt. Dette kan gjøres ved å forsterke eksisterende siktakser, og skape nye ved strukturering av bebyggelse og vegetasjon.

STEDET

Skei ligger innunder Kleiva fremskutt på en høyde i landskapsrommet langs elvedalen. Bebyggelsen følger terrenget på platået rundt Oppigard på Skei, ned skråningene mot Svartvatnet og elva i vest, og langs Skeivegen mot Amfi og Sunndalsøra mot sørvest. Vegkryssene med riksvegene er viktige tilknytningspunkter som annonserer sentrum mot alle vegfarende.

VISJON:

Surnadal sentrum skal bli et STED med LANDSBYENS kvaliteter.

- inviterende fra riksvegene
- visuell kontakt mot elvedalen
- mange møtesteder ute og inne
- ordnet og trygg trafikk med gater, fortau og parkering
- fortetting med bebyggelse som henvender seg mot gater og plasser
- stedsidentitet basert på bygdas historie, landbruk som viktigste næringsvei og den nye tid

Bærekraften i utvikling av sentrum oppnås ved samspill mellom økt attraktivitet for etablering av næring og handel og god tilrettelegging for opphold i sentrum; - en gjensidig påvirkning mellom nye og fornyede bygninger og attraktive uteområder. Stedsutviklingen vil gi positive synergieffekter.

Surnadal sentrum skal utvikles til å bli et moderne og attraktivt handels- og møtested for Surnadal og Indre Nordmøre.

BAKGRUNN:

Sentrum ble bygget opp fra 1930-tallet rundt riksvegkrysset Trondheim/Kristiansund - Molde/ Sunndalsøra. Først på 1970-tallet ble Skei kommunesentrum for Surnadal. Amfi-senteret ligger utenfor rimelig gangavstand fra sentrum; - denne splittingen tapper sentrum for aktivitet og liv. Stedet har grodd fram uten en klar plan for bruk av arealer og arkitektur. Det har vokst fram rundt en veg, og dette preger stedet i dag med utflytende asfaltarealer, spredt parkering, bebyggelse med liten kontakt med gatene, få oppholdssteder ute og utrygge forhold for myke trafikanter.

Tidene skifter og med dem skifter behov og krav. Det er gode muligheter for å utvikle Surnadal sentrum til et mer aktivt, spennende og trivelig sted for bygdas befolkning og gjester.

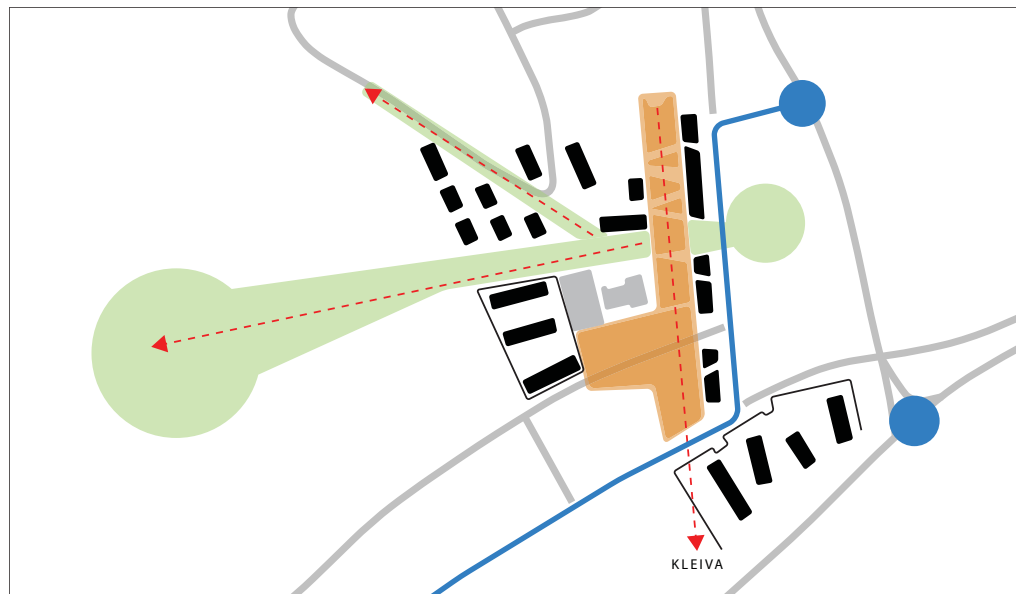
surnadalsentrum

- no skin' de' sol

KONSEPT

Prosjektet etablerer et sentralt offentlig rom som ny bebyggelse og nytt program orienteres omkring. Konseptet er forankret i kvaliteter som ligger i stedet og landskapet. Hovedtyngden av sentrum ligger på Skeiplatået hvor sentrumsfunksjonene konsentreres. Nye og eksisterende landskapsrom møtes her i det langstrakte plassrommet og sørger for at stedets iboende kvaliteter og identitet er tilstede og gir ny betydning til Sentrums "nye hjerte".

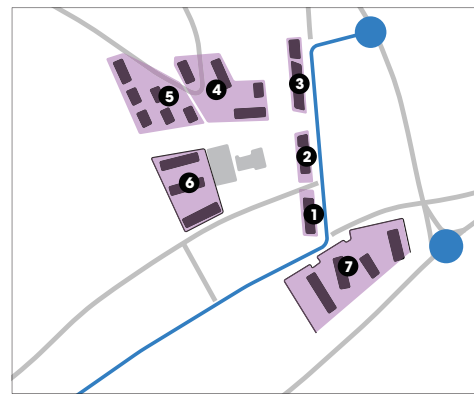
- Tettstedet fortettes, bebyggelsen skaper attraktive og intime uterom, samtidig som etablering av arbeidsplasser og boliger i sentrum legger grunnlag for økt aktivitet. Det nye sentrum blir en urban kontrast til det åpne omlandet, med tett og trivelig landsbypreg.
- Området foran kulturhuset og mot kommunehuset/banken, er det naturlige tyngdepunktet i Surnadals nye sentrum. Det utvikles til å bli et åpent og urbant rekreasjonsområde. Kulturhusplassen lages større enn i dag, og omrammes av ny bebyggelse som skaper et mer intimt og levende byrom. Mot kommunehuset endrer området karakter til å bli en park tilrettelagt for ulike opplevelser og aktiviteter. Fra Parkaksen er det åpen siktlinje til Kleiva - prosjektet trekker Kleivakongen inn som en viktig bidragsyter til Surnadals identitet.
- Kontakten mellom elva og sentrum etableres ved å anlegge et grøntdrag som faller mot vest og ut i det åpne parklandskapet nede ved elva.
- Dagens veg har landevegpreg. Den omarbeides og gis gatekarakter med strammere linjeføring, kantstein og fortau i stedet for gangveier bak en rabatt. Langsgående kantsteinsparkering skaper mer aktivitet til gata, og demper på en naturlig måte farten på biltrafikken.
- Oppigard på Skei bevares som historisk gård. Den har signaleffekt ved ankomst fra riksvegen og har symbolverdi for Surnadal som har lange tradisjoner med landbruk. Gårdstunet kan utvikles til kulturskole, seminar og konferansested. Området mellom gårdstunet og riksvegen kan dyrkes som kornåker - visuell branding.
- Sentrum vil få et tett og trivelig landsbypreg. Sentrumsmiljøet som formes rundt gater, plasser og torg, blir en flott og interessant ramme rundt aktiviteter i sentrum, - for hverdagsliv og festivaltid.

- no skin' de' sol
surnadal sentrum

ANALYSE

KONSEPT

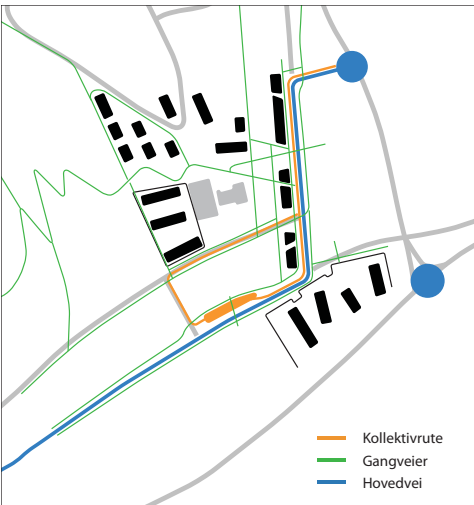
OMR	TOMTEAREAL	GULVAREAL	UTBYGGINGSFORMÅL
1	350 m ²	1280 m ²	Næring/handel i 3 etasjer
2	350 m ²	640 m ²	Næring/handel i 1 etasje
		640 m ²	Bolig i 2 etasjer
3	650 m ²	1830 m ²	Bolig i 3 etasjer
4	3500 m ²	3450 m ²	Boliger i 3 etasjer – utvikles på eksisterende boligtomter
5	3025 m ²	1980 m ²	2 etasjes rekkehus – utvikles på eksisterende boligtomter
6	2500 m ²	2500 m ²	Parkering i underetasje
		2500 m ²	Næring i øvre underetasje
		3420 m ²	Bolig 3 etasjer på lokk på torgnivå - erstatter Felleskjøpet
7	5200 m ²	5200 m ²	Næring i underetasje - kulturformål mot Kulturplassen
		5200 m ²	Parkering i kjeller og evt. bowling
		3960 m ²	Boliger 3 etasjer på lokk på øvre terrengnivå.
SUM	15575 m ²	9620 m ²	Næring – Handel / Kontor
		7700 m ²	Parkering – 260 plasser
		11860 m ²	Boliger – 120 leiligheter/boliger

FORTETTING

En fortetting i sentrum vil bidra til å gi stedsidentitet og økt aktivitet. Det ligger godt til rette for utvikling av næring/handel og boliger i sentrum. Generelt kan det tilføres boliger av ulike typologier på øvre etasjer av foreslåtte næringsbygg i sentrum. Det er viktig å orientere bygningskroppene slik at man opprettholder siktelinjer til dalen og elva. Deler av eksisterende bebyggelse foreslås brutt ned til mindre volumer. Meieribygningen kan med fordel stripes ned fra tilbygg og påbygg – den har sentral plassering i det nye byrommet. Ny utbygging foreslås langs ny trasé for Skeivegen ved innkjøringen til sentrum, - område 1,2 og 3. Sentrum blir styrket av tettere konsentrasjon av butikker, og det skapes viktige rammer

for uterommene. I området 4 like sør for Kommunehuset foreslås tre hus revet og erstattet av lavblokk med leiligheter, mens område 5 nedover i skråningen bygges ut med 2-etasjes boliger/rekkehus. På tomte sørvest for eksisterende Kiwi-butikk – område 6 / Felleskjøpet - kan man etablere mange parkeringsplasser i underetasje sammen med næring, hvilket gir en mulighet til å redusere flateparkering i sentrum og skape byrom og byliv i stedet. Det foreslås ny boligbebyggelse over med direkte kontakt til torget foran Kiwi. Det kan etableres boliger oppå eksisterende COOP (- ikke regnet med i tabellen). I område 7 – mellom Coop og Riksveg 670 ligger det til rette for en høyere utnyttning enn i dag. Et nytt Amfiser kan plasseres her med

parkeringsanlegg under tak, og boliger på toppen. I feltet mot Kulturhusplassen, anbefales et kulturprogram i bygningen evt. med servicesenter for kommunen. Boligområdet langs Svartvassvegen er ikke med i denne oppgavens planområde. Vi anbefaler å forsøke veien ut fra lisen for å kunne bygge på begge sider av veien og unngå opparbeidelse av en tredje veg i skråningen. Utbyggingen på nedsiden av veien kan kombineres med parkering i underetasje. Flere leiligheter kan betjenes fra samme vegadkomst. Bygningene vil være eksponerte mot dalen og friområdet langs elva, - det må derfor stilles krav til god byggeskikk og en utbygging som opprettholder et grønt inntrykk i skråningen.

GANGVEGER

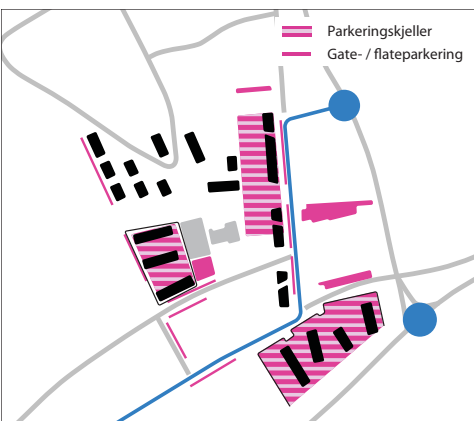
Trafikksikkerhet for myke trafikkanter forbedres ved at gateløpene blir klart definert med kantstein og fortau. Fortau følger gatenettet i sentrum, mens gang-sykelveger fortsetter som i dag utenfor sentrum. Miljøgata har i dag et tverrsnitt som har vegpreg, - vi foreslår at tverrsnittet endres til standard gate med kantstein, fortau og parkering langs kantstein. I park- og grøntdragene etableres gang-sykelveger. Stigningen på gangvegen mellom festivalområdet ved Svartvatnet og sentrum vil bli ca. 1:20. Det er vedtatt å bygge ut turvei langs elva, - den forbindes med gangvegene og gatenettet i sentrum. Området langs elva bør utvikles til en natursti og aktivitetsområde med mulighet for utleie av kano og kajakk, og det bør bygges ei gangbru over elva.

— Kollektivrute
— Gangveier
— Hovedvei

KOLLEKTIVTRAFIKK

Buss- og taxi gir aktivitet i sentrum. Bussene kommer til bestemte tider og gir en puls til stedet. På grunnlag av opplysninger fra Team-buss, foreslås en kompakt løsning for bussholdeplass mellom Kulturhuset og Vårsøg hotell. Bussene parkerer etter hverandre og kjører ut i samme rekkefølge som de kjørte inn. Det er plass til 6 maks. 7 busser. Dagens opplegg med venterom i Kulturhuset fortsetter. Gateløpet holdes fritt for bussoppstilling

Taxiholdeplassen kan plasseres flere steder, - på dagens plassering, foran foreslått nytt butikksenter mellom Coop og Hotellet, eller foran Coop som vist på plantegningen.

PARKERING

Det er stort behov for parkering i Sentrum. Et godt parkeringstilbud etableres med en kombinasjon av tre prinsipper:

- Parkering langs kantstein i gatene gir fleksibilitet for billister og bør begrenses til korttidsparkering. Det er tegnet inn 90 plasser. Det er potensial for å øke antallet opp til 150 plasser ved å parkere på begge sider av gata.
- Parkeringsplasser på områder rundt bygninger i sentrum, preger sentrum i dag. Dette gir store asfaltflater og uryddige trafikkforhold, et dårlig visuelt inntrykk og dårlig trafiksikkerhet. Det kreves en opprydding, - forslaget viser parkering ved Kiwi, Coop og kommunehuset – tilsammen 120 plasser.
- Ved utvikling av eiendom i sentrum bør det vurderes parkering i kjellere og underetasjer. To områder er godt egnet: Felleskjøpets tomt og eiendommene i hjørnet mellom Coop og Vårsøg hotell. Vi foreslår her utbygging med næring/handel kombinert med boliger over som møter terrenget i bakkant. Parkering plasseres i underetasjene og kjeller med innkjøring fra gateplan.

I samband med utbyggingen langs Parkaksen kan det vurderes utbygging av parkering under bebyggelsen og i parkdraget hvor deler av parkanlegget bygges på p-huskjellerens tak.

PLAN M1:2000
- no skin' de' sol
surnadal
sentrum

PLANBESKRIVELSE

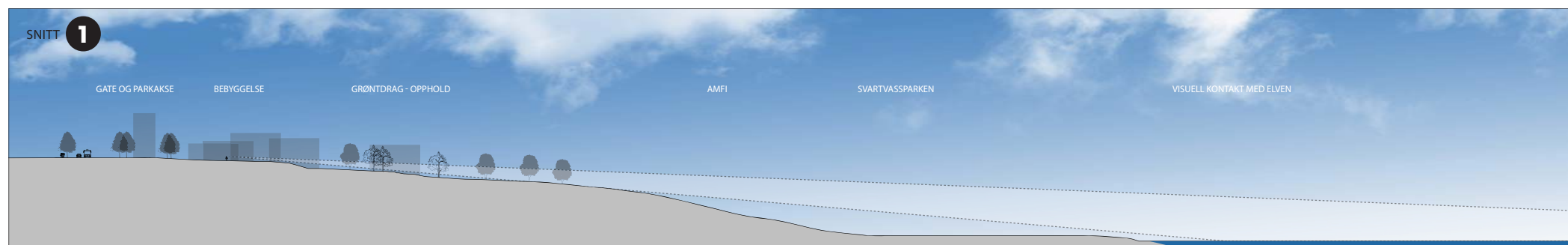
KRYSS MED RIKSVEGENE - ANKOMST
 Kryssløsningene mot riksvei 65 og 670 er erstattet med rundkjøringer. Dette senker hastigheten, og gir en inviterende situasjon ved adkomsten til sentrum.
 Rundkjøringen på R 65 ved innkjøringen til Sentrum får en gresskledd midtsirkel og en bred og tydelig avkjøring mot Sentrum.
 Området ved innkjøringen har god utsikt oppover dalen og god sikt inn mot sentrum hvor gårdstunet på Oppigard Skei omkranset av store trær, danner et flott portalmotiv. Både rundkjøringen og arealet foran Oppigard kan opparbeides som kornåker; her følges årstidene fra såing til slått, - et identitetsskapende tiltak.
 I dette punktet oppleves dalens historie og landskap og det nye sentrum, - en flott ankomst.
 Skeivegen rettes opp og blir en ryggrad for det nye Surnadal sentrum og får form som ei gate med nye bygninger mot vest og Oppigard og Coop mot øst.

PARK OG PLASS MELLOM KULTURHUSET OG KOMMUNEHUSET
 Mellom Kulturplassen i sør og den nye banken i nord spennes det ut et plass- og parkrom. En gangveg langs vestsiden går i rett linje mellom Kulturhuset og Kommunehuset. Parkarealet i midten er inndelt etter motiv fra åkerteigene i dalen og aktiviseres med lekeplass og lettere ballspill. Ny bebyggelse med blandet formål, - handel / næring/ bolig med boliger i 2. og 3. etasje, henvender seg mot parken mot vest og Skeigata mot øst. Den nye bebyggelsen danner en skjerm som gir le mot den kalde østatrekken.
 En trerekke bevares foran Kommunehuset, mens det ellers blir grønne plener og frodig beplantning i parkdraget.
 Kulturplassen får en strammere utforming med trapper/sitteamfi mot ny bebyggelse mot øst og trerekke. Solide materialer i belegget og trappekanter skal tåle slitasje fra ungdommelig aktivitet som rullebrett og sykkel. Et 40 cm høyt podium ligger i sørvestre hjørne på plassen langs Svartvassvegen og fungerer som scene. Det kan kobles til vann som overrisler flaten og vi får et vakkert vannspeil og lekeobjekt.
 Et større vannspeil som får skøyte om vinteren, meglrer mellom plassen og parken.
 Kulturplassen kan utvides til konsertarena mot Torget og parkdraget, - aktuelt under festivalene. Plassen foreslås belyst av et nettverk av små lyspunkter montert på tynn wire; - "stjernehimmelen" blir en attraksjon spesielt vinterstid.
 Skeivegen senkes ca. en meter i nordøstre hjørne av Kulturplassen slik at fortauet rundt plassen blir liggende ca. 1 meter over plassgulvet. Et trappemfi tar opp denne høydeforskjellen som blir tribune, møtested og flott solplass. Plassen foran Kulturhuset får god le-effekt av en trerekke og en 3-4 etasjers ny bygning med utadvendt virksomhet på gateplan og uteservering i solveggen. Der er små høydeforskjeller i området, - universell utforming vil lett innarbeides i løsningene.

GRØNTDRAG FRA OPPIGARD TIL SVARTVATNET - GOD UTSIKT
 Flott utsikt mot Vest oppnås ved etablering av et bredt grøntdrag i skråningen ned mot elva og Svartvatnet, - vinkelrett på parkdraget. Gangveg bygges med universell utforming 1:20 og en vannrenne som samler opp overvann fra parkdraget og takvann i sentrum, gir skråningen liv. Vannrenna kan få permanent vannføring ved bruk av elvevann som pumpes opp til vannspeilet, - en driftsmessig sikker og rimelig løsning.
 Rundt Svartvatnet ryddes landskapet til et gressamfi hvor større konserter og festivalarrangementer kan finne sted. Stevneplassen rundt vatnet rammes inn av stedlig trevegetasjon.
 Langs gangvegen opp til sentrum vil det være flere oppholds- og utsiktsplasser. Sentrum knyttes visuelt til elva, jordbruks-landskapet og til fjorden.

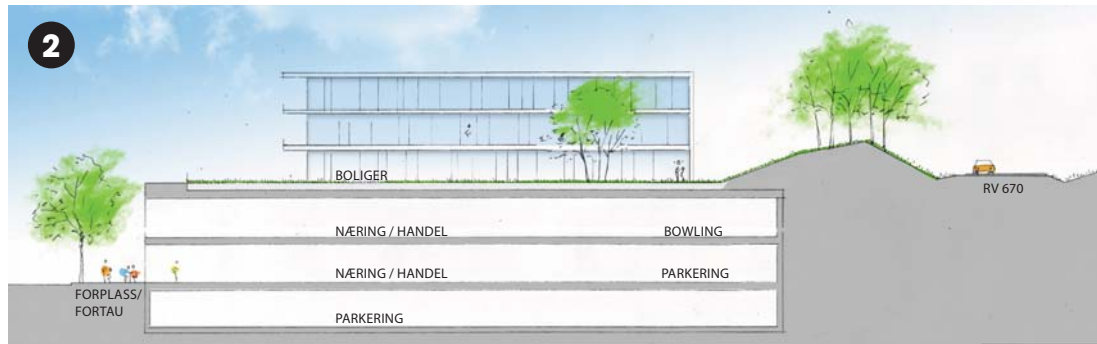
GATER OG GATENETT
 Dagens landeveg gjennom sentrum endres til gate. Det gjøres ved strammere linjeføring, kantstein og fortau i stedet for gangveier og rabatt langs veien. Langsgående kantsteinsparkering skaper mer aktivitet til gata, og demper på en naturlig måte farten på biltrafikken. Fra rundkjøringen på R65 føres trafikken inn på en ny gate inn mot Kulturplassen, - kanskje Skeivegen skal endre navn til Skeigata?
 Gata i sentrum får en konsis design med kantstein og fortau, trær og parkering langs kantstein. Gateløpet legger seg inntil trerekka på Oppigard og gir Coop en god, sørvendt forplass med innkjøringer til parkeringsplasser på hver side av Coop-bygget. På sørsiden anlegges fortau foran en rekke nybygg hvor åpninger mellom bygningene gir god sikt fra gata til parkdraget.
 Skeigata føres videre ned mot Amfi-senteret; - vi foreslår at gatetverrsnittet føres videre med kantsteinsparkering, - dvs. Miljøgata blir gate. Det bør vurderes å ta bort fartsbumpene; - et tverrsnitt med 6 meter kjørebane, kantstein, parkering og trær vil ha fartsreducerende effekt.
 Svartvassvegen får plassbelegning der den krysser over Parkaksen/ Kulturplassen.
 Med gater i sentrum vil sykkeltrafikk kunne gå i gatene, mens gående bruker fortau.
 Det vil normalt ikke være behov for egne sykkelfelt med det trafikknivået vi har i Sentrum. Dette må vurderes nærmere før detaljprosjektering. Gangfelt etableres i kryss og på strategiske steder.

PLAN M1:1000

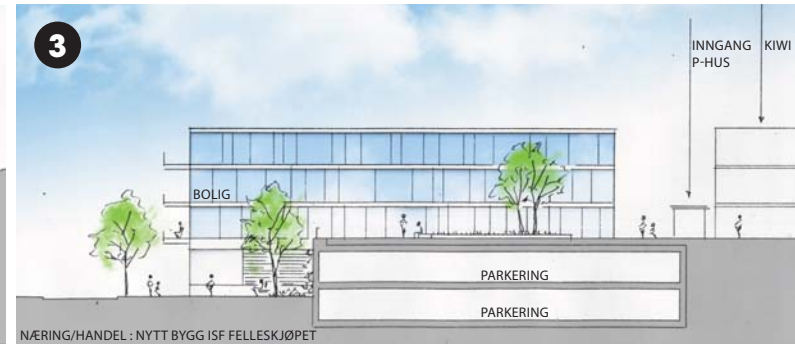

Elva kan nå oppleves fra Parkdraget med siktlinj gjennom Grøntdraget.

Tomtene nord for Vårsøg hotell har stort potensial med en samlet utbygging. Feltet mot Kulturplassen bør få et kulturprogram, mens øvrig flate benyttes til handel. Bowlinghall integreres sammen med parkering. Boligblokker på grønt tak plasseres utenfor siktsone fra Kulturplassen til Kleiva.

Fellesskjøpets lokaler foreslås erstattet av parkering/næring i underetasjene og lave boligblokker på grønt tak. Inngang til boliger og p-hus fra Torgnivået, mens næring/handel får inngang mot gata fra nedsiden.

Kulturplassen får trappeamfi i solveggen mot vest foran ny bygning som skjærer østarekk langs Skeigata. Belysningen av plassen gir takvirkning – en stjernehimmel med lyspunkter.

Kulturplassen og parkdraget danner et sammenhengende byrom. Til hverdags er området innbydende til opphold og aktiviteter. Hele området kan tas i bruk under Laksefestivalen og Vårsøghelga, til markeder, konserter, utstillinger etc.

SVAR PÅ OPPGAVENS UTFORDRINGER:

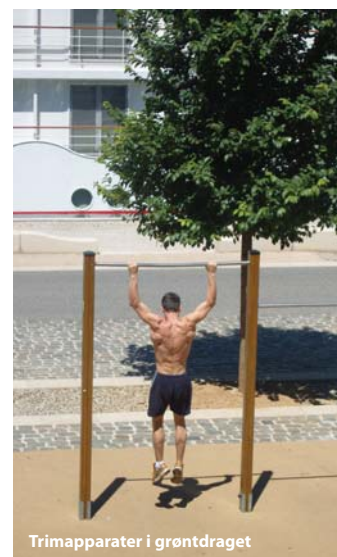
1. Identitet og attraktivitet i sentrum utvikles ved utbygging og fortetting av bygninger med handel og næringsformål, supplert med boligutbygging i sentrum. Synergieffekter mellom handel og næring, kulturbygg og -aktiviteter, treffsteder og offentlige plasser vil styrke Surnadal sentrum som regionsenter og handelssenter.
2. En god sammensetning av park-, plass og torgarealer og en oppstramning av gatenettet gir bedre trafikkavvikling og trafiksikkerhet for alle brukere av sentrum.
3. Den estetiske og miljømessige kvaliteten vil avhenge av at kommunen er målbevisst i sine innkjøp av tjenester for prosjektering og anlegg og følger opp private byggeinitiativ med målstyring av arkitektur og materialbruk for eksempel ved utarbeidelse av formingsrettleidere.
4. Fortetting – se eget punkt. Det er flere initiativ til å bygge ut på Skei; - reguleringsplan må utarbeides med klare mål for stedets utvikling. Kommunen har dette som styringsmiddel, og best resultat oppnås ved positivt samspill mellom utbyggere og kommune. En gjensidig forståelse for hva "stedet vil ha", er det som kreves. Utvikling av stedet vil skje i rykk og napp, en må vurdere helheten ved hvert enkeltprosjekt og søke å vinne gevinster ved god koordinering.
5. Universell utforming handler om å etablere tilgjengelighet for alle uten at det nødvendigvis skal måtte lages spesialløsninger. Grunnlaget for universell utforming er godt, da utviklingen av Skei til Surnadal sentrum skjer i hovedsak opppe på Skeiplatået. Vi har vist i prosjektet at det også kan oppnås god løsning også for strekningen mellom elva og sentrum.
6. Ved å trekke Oppigard og Kleiva inn i planløsningen, ved å sikre god tilgjengelighet i området og ved å åpne for utsikt mot dalen, elva og fjorden, er det vårt håp at det er lagt et grunnlag for at innbyggerne skal få et eierforhold til planen. Videre utvikling av planen bør skje med medvirkning fra representanter fra relevante lokale aktører og foreninger.
7. Med bygging av flere boliger av varierte typer, blir Sentrum mottagelig for flere innbyggere. Med større konsentrasjon av aktiviteter rundt Kulturhuset og sentrum, vil attraktiviteten for opphold i sentrum og å bo i sentrum sikres. Bevaring av Oppigardstunet er en del av en kvalitetssikring av byggeskikk, da dette er et referanseprosjekt for stedlig historisk byggeskikk. Bruk av bygningene bør utvikles til stedets beste; - eksempelvis med program for kulturformål, eksempel kulturskole, aktivitetslokaler i låven etc.

Snitt: I reguleringsplanen til ny boligutbygging er det lagt inn ytterligere en vei i dalsiden. Vi vil anbefale å forskyve Svartvassvegen utover og etablere bebyggelse som tar høydeforskjellene opp i seg. Parkering til utbyggingen kan etableres i underetasjene. Det må legges vekt på at bebyggelsens arkitektur tilpasser seg stedet og gir et fint supplement, gjerne med inspirasjon fra lokal byggeskikk.

PERSPEKTIV

Vann i landsbyen

Trimapparater i grøntdraget

Liv langs Skeigata

Gressamfi

Trappeamfi

Rørkunst

Vannlek

Benk mot østarekken

Regissert belysning

Festival og underholdning

Festival ved Svartvatnet

- no skin' de' sol
surnadal sentrum